

Pakauna

Adu dagiti baro a takuat iti agrikultura, ngem adu a mannalon ti saan a mairanranud kadagitoy ta dida makaasideg kadagiti ahensia a mangiwanwanwan kadagitoy. Adda met dagiti makaasideg no dumarayda kadagiti panagsanay.

Adda pay dagiti mannalon ti kayatda ti makaadal, ngem maliwayan ida dagiti ahensia a nakatakuat kadagitoy a teknolohia. Gapu iti kaadu dagiti kayatda nga aramiden, malipatan dagiti mangimaton kadagitoy nga ahensia ti pudno a kaipapanan dagiti aramidida -- ti mangidanon kadagiti resulta ti panagsukisok kadagiti mannalon.

Addada met dagiti mannalon ti nakaadal kadagiti baro a teknolohia, ngem saanda maiyaplikar dagitoy iti talonda.

Ngarud, ti Extension Directorate ti Mariano Marcos State University ti agbalin a ramay ti unibersidad tapno maiyasideg dagitoy a takuat kadagiti mannalon, ken dadduma a benepisario ti panagrang-ay tapno magun-odda ti panagdur-as.

Babaen ti tulong ti Commission on Higher Education, maipablaak dagitoy a teknolohia tapno maisaknap dagitoy a takuat.

Mairuknoy daytoy a pagbasaan kadagiti amin a mannalon ken dagiti kliente dagiti Techno Pinoy Centers iti Rehiyon I.

Agisayangkat ti Extension Directorate kadagiti panagsanay, *pilot demonstrations* ken *exhibits* tapno maiyadal dagitoy a takuat.

Panagmula iti Tabungaw

Kas kadagiti dadduma a natnateng, adu met ti pakaaramatan ti tabungaw. Saan laeng a para nateng ngem mabalin pay nga aramiden a dekorasion, *handicrafts*, instrument ti musika, ken dadduma pay. Saan laeng a ti bungana ti mabalin nga aramaten no di pay ket ti rangawna.

Panangisagana ti Pagmulaan

- ✓ Isagana ti pagmulaan inton' 2 agingga't 4 a lawas sakbay ti panagmula
- ✓ No arado ti aramaten, araduen iti 2 agingga't 3 a daras iti kada 2 a lawas tapno maliklikan ti adu a panagtubo dagiti ruot.
- ✓ **M u r i s k i e n** kalpasan ti panagarado.
- ✓ Isagana ti pagmulaan iti kaaddayo a 2 a metro no kalgaw ken 3 a metro no panagtutudo.

Panagmula

- ✓ Kasapulan ti 2 a kilo a bukel ti tabungaw para iti maysa nga ektaria a talon.
- ✓ Iyuper iti danum iti las-ud ti 24 nga oras. Bungonen iti nabasa a lupot agingga nga agepkka dagiti bukel.
- ✓ Dua a bukel ti ibunubon iti kada tunek. Gaburan iti bassit a daga.

- ✓ Agmula iti kaaddayo a maysa a metro iti baet ti kada puon ken 3-4 a metro iti tunggal gurit.
- ✓ Sayaaten nga isagana ti daga tapno napimpintas ti panagtubo ken panagdakkel dagiti mula.

Panagabono

- ✓ Agdepende ti maiyaplikar nga abono iti klase ti daga. Kapintasan a paamiris ti daga iti *soil laboratory*.
- ✓ No saan a mapaamiris ti daga, abonoan iti 20 a gramo a 14-14-14 ti kada puon iti tiempo ti panagmula
- ✓ Nayonan 10 a gramo a Urea ti kada puon inton' 30 nga aldaw kalpasan ti panagmula
- ✓ Ikkan iti napaglaok a Urea ken *muriate of potash* (90-0-60) kalpasan ti 15 nga aldaw iti kaadu a 10 a gramo kada puon.

Panagkissay iti Mula

- ✓ Paruten dagiti nalupoy ken masaksakit a mula inton' 3 agingga't 4 a lawas kalpasan ti panagtuboda.

Panagpakalatkat

- ✓ Pakalatkatan dagiti tabungaw tapno nasalun-at ken napintasda. Nasken a pakalatkatan

Agmulatayo iti Tabungaw

dagiti mula iti tiempo ti panagtutudo tapno maliklikan ti panaglungsot ken saan a napintas a sukog dagiti bungada.

- ✓ Mabalina nga aramaten a pagkalatkatan ti ipil-ipil, kawayan, barut, ken *plastic twine*. Isuro dagiti mula nga agkalatkat tapno napimpintas ti panagngatoda.

Panagkissay iti Sanga ti Mula

- ✓ Kissayan dagiti sanga dagiti mula (rangaw ken akimbaba a sanga) tapno pumintas ti panagsaringit ken panagbungada.

Panagpadanum

- ✓ Mangaramid iti pagayusan a kanal tapno saan a mabunnong ti danum kadagiti mula.
- ✓ Alep-eapan met dagiti mula iti tiempo ti kalgaw tapno agtalinaed ti kinadam-egda.

Panangtarawidwid kadagiti Peste

- ✓ Taginayonen ti kinadalus iti nagbabaetan dagiti mula tapno saan nga umatake dagiti sakit ken insekto.
- ✓ Kadawyan nga agatakar kadagiti tabungaw dagiti *leaf folder*, *fruit fly*, *yellow beetle*, *downey mildew*, *powdery mildew*, *anthracnose* ken *Cercospora leaf spot*. Pasuyotan dagiti mula kadagiti rekomendado a pestisidio. Suroten a nasayaat ti maiyannurot a panagaramat kadagitiyo.
- ✓ Paruten met dagiti mula a naapektaran iti sakit.

Panagruot ken Panaglimbang

- ✓ Medio nauneg ti ramut ti tabungaw. Masapul ngarud a limbangan 3 agingga't 4 a lawas kalpasan ti panagmula.
- ✓ Liklikan a masukay dagiti mula no mangrugidan nga agbunga ta maisturbo no kua dagiti ramutda. Paruten a dagus dagiti agtubo a ruot.

Panagapit

- ✓ Alisto a matangkenan ti bunga ti tabungaw. Isu a masapul ti kanayon a panangsarungkar kadakuada no mangrugidan nga agbunga tapno saanda a matangkenan.
- ✓ Mabalinen ti agburas kalpasan ti 15 nga aldaw manipud panaguselda.
- ✓ Agaramat iti natadem nga immuko a pagburas. Mangibati iti 5 a sentimetro ti kaatiddogna nga unkgay ti bunga iti lanut ti tabungaw.

Editorial Board

Dr. Marivic M. Alimbuyuguen
Mangimaton

Mercy Fausta R. Gaño
Nangipatarus ken nangurnos:

Mr. Segundo S. Duldul
Naggapuan ti teknolohia

Reynaldo E. Andres
Editor

Dr. Stanley C. Malab
Dr. Miriam E. Pascua
Mamagbaga

Impablaak ti Mariano Marcos State University-Extension Directorate iti tulong ti Commission on Higher Education (CHED) babaen iti programa "Strengthening the Farmers' Information and Technology Services through the Production of IEC materials"